

Fjernvarmeprisen 2022/2023

Januar 2023

1 Sammenfatning

Fra januar 2022 til januar 2023 er fjernvarmeprisen for et såkaldt standardhus på 130 m² og et varmekonsum på 18,1 MWh pr. år steget med 17,8 %. Fjernvarmeprisen er således 15.357 kr. pr. år for et standardhus i januar 2023 mod 13.041 kr. pr. år i januar 2022.¹ Størstedelen af denne stigning har ramt forbrugerne i det seneste halve år.

På trods af de markante prisstigninger, ligger fjernvarmepriserne fortsat på et lavt niveau sammenlignet med alternative opvarmningsformer, i særdeleshed sammenlignet med naturgasprisen, som er eksploderet i det seneste halvandet år. Fjernvarmen er fortsat både klimamæssigt og prismæssigt et meget konkurrencedygtigt valg for såvel kunderne som for samfundet, som afspejles i den politiske målsætning og mange forbrugeres ønske om hurtig udrulning af fjernvarme i naturgasområder.

2 Udvikling i fjernvarmeprisen fra 2021 til 2023

Dansk Fjernvarme har historisk udarbejdet en årlig opgørelse over fjernvarmepriserne baseret på Forsyningstilsynets varmeprisstatistik pr. 1. august. Forsyningstilsynet offentliggør dog først varmeprisstatistikken 4-6 måneder efter indberetning. Før energikrisen, hvor vi havde forholdsvis stabile energi- og fjernvarmepriser, har dette ikke udgjort et oplysningsmæssigt problem. I lyset af de seneste års udvikling på energimarkederne, ændres praksis i år, for at kunne komme med et mere opdateret billede af fjernvarmeprisen.

Sådan beregner vi varmeprisen

Ved opgørelse af prisen for fjernvarmesektoren anvendes et såkaldt standardhus, og der tages højde for selskabernes størrelse, da det giver det mest retvisende billede af de priser, som den gennemsnitlige fjernvarmekunde bliver mødt med. Se *bilag A* for uddybende information om metode og datagrundlag.

I år suppleres Forsyningstilsynets august-data derfor med Dansk Fjernvarmes egen prisundersøgelse fra januar 2023. Undersøgelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne suppleret med priser fra selskabernes hjemmesider².

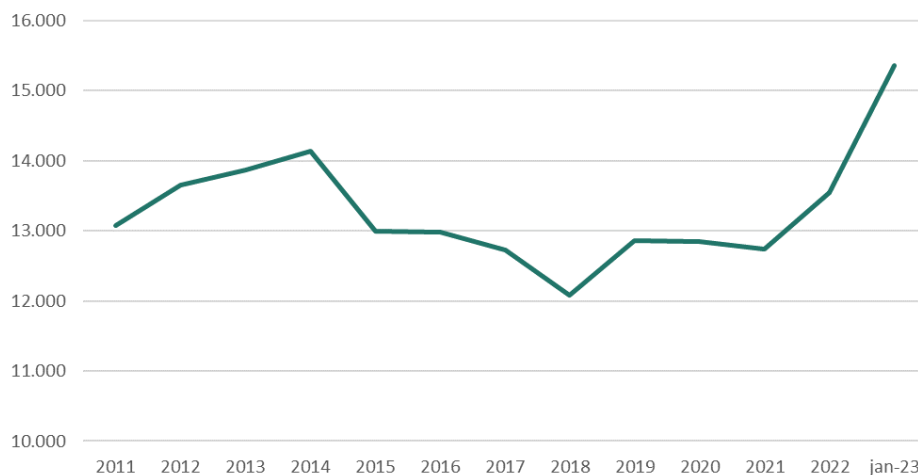
Som det fremgår af figur 1 nedenfor, er de stigende brændselspriser på el, gas og biomasse slået igennem på fjernvarmepriserne i 2022 og 2023, og den vægtede

¹ Historisk har vi opgjort fjernvarmeprisen pr. 1. august og anvendt Forsyningstilsynets varmeprisstatistik. Da der er forsinkelse på offentliggørelsen af disse tal, har vi i år valgt at supplere priserne fra august 2022 med vores egen undersøgelse af selskabernes priser pr. 1. januar 2023. Derfor ændrer vi også på perioden og sammenligner med prisudviklingen fra januar til januar.

² Tallene for januar 2023 medtager ikke *alle* fjernvarmeselskaber, men omfatter 327 selskaber, som tilsammen dækker 98 % af det samlede varmesalg i Danmark.

fjernvarmepris er steget med 2.316 kr. for et standardhus i perioden januar 2022 til januar 2023, hvilket svarer til en stigning på 17,8 %.

Figur 1. Udvikling i den vægtede pris for et standardhus (kr.)

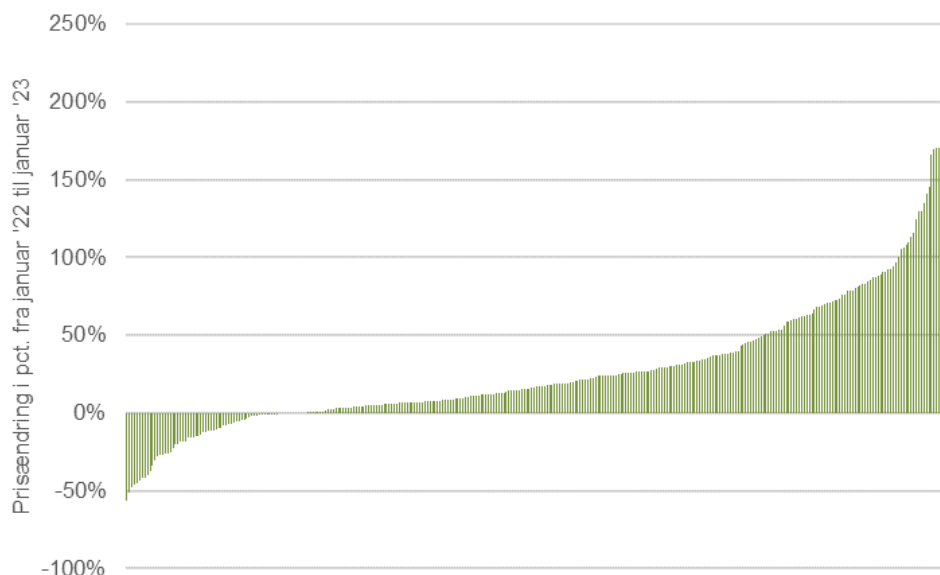
Note: Med undtagelse af de seneste tal fra januar 2023, er alle priserne opgjort pr. 1. august i det pågældende år.

Kilde: Forsyningstilsynets varmeprisstatistik, spørgeskemaundersøgelse foretaget af Dansk Fjernvarme i januar 2023 og selskabernes hjemmesider.

Størstedelen af denne stigning har ramt forbrugerne i det seneste halve år. Fra august 2022 og til januar 2023 er den gennemsnitlige varmepris for et standardhus steget med 13,4 %. Prisstigningen ligger fuldstændig på niveau med den prisstigning, som fjernvarmeselskaberne forventede i september 2022 baseret på en tilsvarende prisundersøgelse, hvor Dansk Fjernvarme spurgte ind til selskabernes forventede priser for 2023.

Tages et nærmere kig på prisændringerne i de enkelte selskaber har 77 % af fjernvarmeselskaberne måttet hæve priserne i perioden januar 2022 til januar 2023, mens 17 % har kunnet sænke varmeprisen og 6% har holdt priserne i ro. Som det også fremgår af figur 2 nedenfor har prisstigningerne på el, gas og biomasse ramt fjernvarmeselskaberne ret forskelligt, hvilket også uddybes i afsnit 4 om prisfordeling på værkstyper.

Figur 2. Selskabernes prisændringer fra januar 2022 til januar 2023

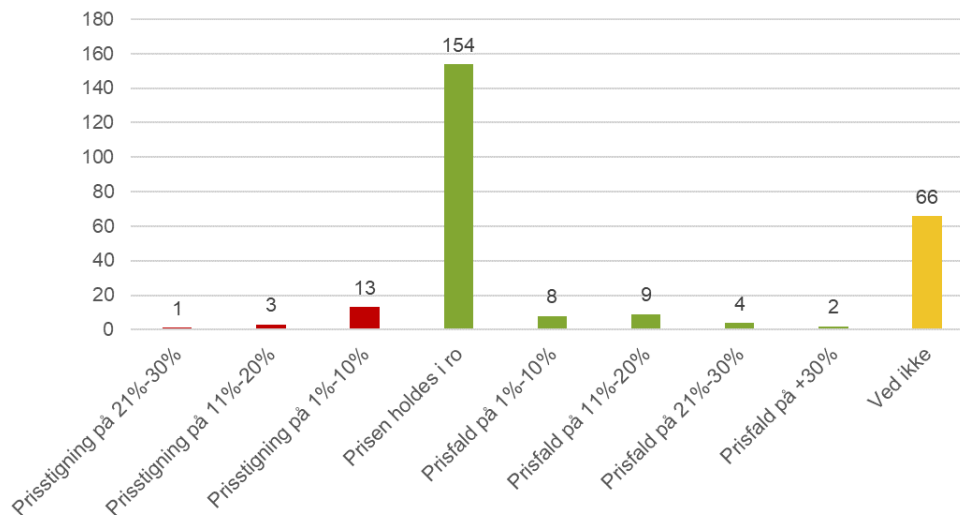

Kilde: Forsyningstilsynets varmeprisstatistik, spørgeskemaundersøgelse foretaget af Dansk Fjernvarme i januar 2023 og selskabernes hjemmesider.

3 Forventninger til prisudviklingen i løbet af 2023

Dansk Fjernvarme har spurgt medlemmerne, om de forventer at udmelde prisændringer i løbet af 2023. Det generelle billede der tegner sig, er at prisstigningerne på brændsler er afspejlet i de gældende fjernvarmepriser, og at priserne ikke forventes at stige yderligere i nær fremtid. Således forventer kun 7 % af de adspurgte selskaber at måtte hæve priserne i løbet af 2023, hvilket svarer til 17 selskaber. 59 % af selskaberne forventer at holde prisen i ro, mens 9 % forventer at kunne sænke prisen svarende til henholdsvis 154 og 23 selskaber. De resterende 25 % har oplyst, at de ikke ved det på nuværende tidspunkt. Et mere detaljeret billede af forventningerne til varmepriser ultimo 2023 ses på figur 3 nedenfor.

Figur 3. Forventninger til varmeprisen ultimo 2023 (260 selskaber)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse foretaget af Dansk Fjernvarme i januar 2023. 260 medlemmer har deltaget.

4 Prisudvikling baseret på primær varmekilde

Af figur 4 fremgår den højeste- og laveste pris samt gennemsnitsprisen for hver brændselskategori pr. 1. januar 2023. Det ses, at den vægtede gennemsnitspris mellem grupperne ligger i intervallet 14.435-23.009 kr. De højeste priser spænder mellem 19.906-43.650 kr., mens de laveste spænder mellem 5.241-12.542 kr.

Kategorisering af fjernvarmeselskaber

De anvendte brændselskategorier blev udarbejdet af Dansk Fjernvarme i 2021 og er lavet med henblik på at favne de produktionsteknologier, som selskaberne har. I tabel 1 nedenfor fremgår antallet af selskaber og deres andel af varmesalget for hver kategori.

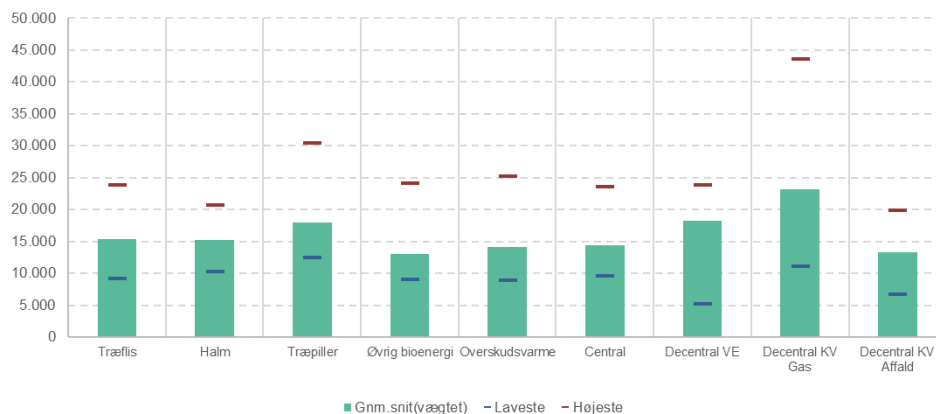
Tabel 1. Antal og andel af selskaber opdelt efter primær varmekilde

Gruppe	selskaber	varmesalg	Gruppe	selskaber	varmesalg
Træflis	78	12,5%	Varmpumpe	2	0,1%
Halm	50	5,1%	Central	48	56,2%
Træpiller	11	0,9%	Decentral VE	4	0,5%
Øvrig bioenergi	10	0,9%	Decentral KV Gas	88	8,9%
Overskudsvarme	10	1,5%	Decentral KV Affald	18	12,7%

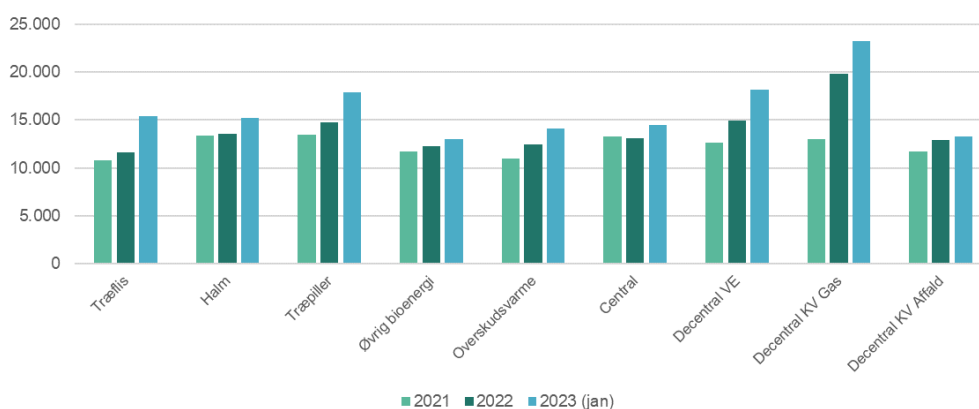
Note: Enkelte selskaber har ikke været mulige at placere i en passende kategori, hvorfor det kun er 319 af de 327 selskaber, som indgår i kategoriseringen.

Kilde: Fjernvarmeselskabernes indberetninger til prisetervisninger, Energistyrelsens energiproducenttælling og hjemmesider

Figur 4. Varmepriser januar 2023 fordelt efter primær varmekilde

Figur 5. Varmepriser fordelt efter primær varmekilde 2021-2023

Kilde: Fjernvarmeselskabernes indberetninger til prisettersvisninger, Energistyrelsens energiproducenttælling, spørgeskemaundersøgelse foretaget af Dansk Fjernvarme og egne beregninger

Note: Kategorien Varmepumpe udelades i denne figur, da den pt. kun indeholder 2 selskaber.

Kigger man på prisudviklingen fra 2021 til 2023 indenfor de enkelte kategorier, jf. figur 5, fremgår det, at især varmekilderne træflis, træpiller og decentral KV gas har oplevet markante prisstigninger fra 2021 til 2023. Dette stemmer også overens med, at selskaber med disse produktionsanlæg i gennemsnit har set de største stigninger i brændselspriser.

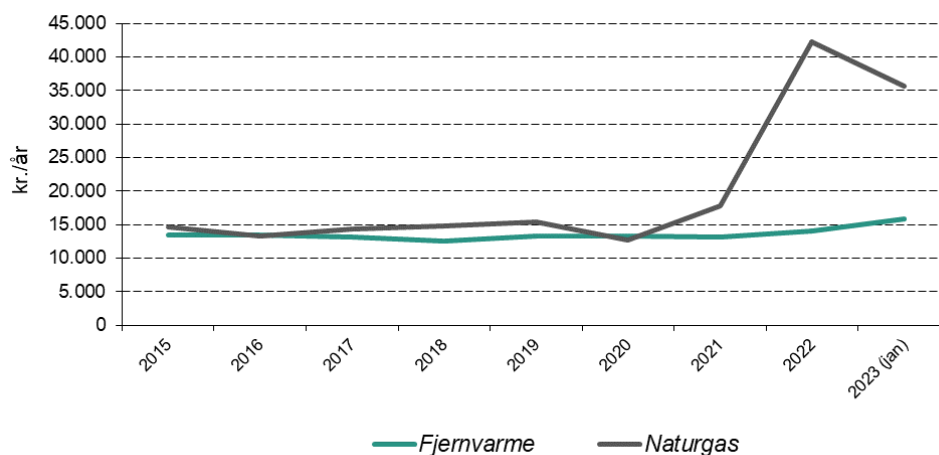
4 Fjernvarmeprisen sammenlignet med naturgasprisen

Den gennemsnitlige pris for opvarmning med hhv. fjernvarme og naturgas har i mange år ligget forholdsvis tæt op ad hinanden, jf. figur 6. Dette har dog ændret sig markant fra 2021 og frem, hvor prisen på opvarmning med naturgas eksploderede med en prisstigning på 138 % fra 2021 til 2022.

I perioden fra august 2022 til januar 2023 er fjernvarmepriserne steget grundet de høje brændselsomkostninger. Selvom prisen på naturgas har stabiliseret sig i samme periode, er årsmkostningen for opvarmning med naturgas stadig mere end det dobbelte af den gennemsnitlige fjernvarmepris.

Figur 6 viser udviklingen i de gennemsnitlige fjernvarme- og naturgaspriser inklusiv vedligehold for et standardhus. Figuren viser udviklingen for det vægtede gennemsnit af fjernvarmeprisen.

Figur 6. Udvikling i varmepriserne (inkl. vedligehold) 2015-2023

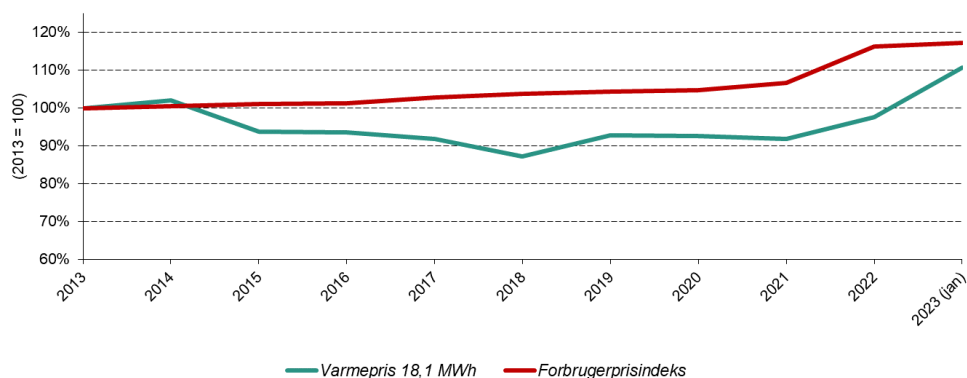
Kilde: Priserne for 2015-2022 er baseret på Forsyningstilsynet naturgasstatistik og Forsyningstilsynets varmeprisstatistik. Priserne for januar 2023 er baseret på gennemsnitlige spotpriser fra gasprisguiden.dk samt Dansk Fjernvarmes egen prisundersøgelse for januar 2023 (inkluderer selskaber som tilsammen står for 98 % af varmesalget). Gennemsnitlige priser for årligt vedligehold er baseret på Energistyrelsens teknologikatalog.

5 Fjernvarmeprisen sammenlignet med forbrugerprisindekset

Den gennemsnitlige fjernvarmepris har de seneste 10 år udviklet sig langsommere end forbrugerprisindekset. I perioden fra august 2021 til januar 2023, er de høje brændselspriser dog slået igennem hos fjernvarmeselskaberne. Den vægtede gennemsnitlige fjernvarmepris har i perioden halet ind på forbrugerprisindekset med en prisstigning på 21 %, mens forbrugerprisindekset i samme periode er steget med

10 %. I figur 7 nedenfor sammenlignes fjernvarmepriserne med forbrugerprisindekset.

Figur 7. Relativ udvikling i fjernvarmepris og forbrugerprisindeks 2013-23

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

6 Varmepri i konkurrence med andre opvarmningsformer

Der kan anvendes mange forskellige metoder til sammenligning af prisen for forskellige opvarmningsformer, som ligeledes giver forskellige resultater. I et forsøg på at få det mest retvisende resultat i sammenligning af opvarmningsformer er lavet en beregning for den årlige varmeomkostning, som tager hensyn til aktuelle priser på brændsler, transport og moms, samt investerings- og vedligeholdelsesomkostninger.

Tabel 2 viser en sådan sammenligning for etablering af forskellige nye anlæg i eksisterende boliger. Heraf fremgår det, at fjernvarme i gennemsnit (stadigvæk) er den billigste opvarmningsform.

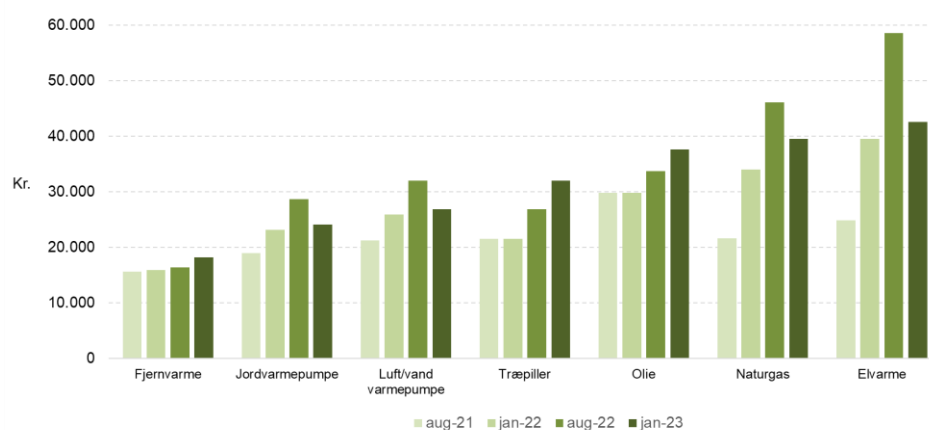
Tabel 2. Priser på forskellige opvarmningsformer inkl. vedligehold pr. januar 2023

Opvarmningsform	Investering kr.	Virkningsgrad %	Pris energi kr./kWh	Levetid år	Vedligehold (anslået) kr./år	Varmepri inkl. Investering og vedligehold (kr./år)
Fjernvarme	48.146	100%	0,85	25/50	454	18.228
Olie	52.150	92%	1,64	20	1.719	37.653
Træpiller	101.176	82%	0,97	20	3.484	32.014
Naturgas	54.944	97%	1,82	20	1.784	39.551
Elvarme	25.060	100%	2,26	30	224	42.551
Luft/vand varmepumpe	132.700	315%	2,26	16	2.900	26.877
Jordvarmepumpe	135.083	345%	2,26	20	2.675	24.053

Kilde: Teknologikatalog januar 2021, FSTS Prisstatistik, Energistyrelsens Pris- og Levetidskatalog for danske fjernvarmevirksomheder samt egne beregninger. For en luft/vand varmepumpe anvendes estimerede investeringsomkostninger udarbejdet af EA Energianalyse i 2022.

Prisudviklingen i de forskellige opvarmningsformer fremgår af figur 8 nedenfor. Som figuren viser, er fjernvarmen ikke kun billigere end alternative opvarmningsformer, den er også mere robust ift. udsving i energipriserne. Den gennemsnitlige fjernvarmepris er således steget markant mindre end de konkurrerende opvarmningsformer siden august 2021.

Figur 8. Årlige varmeomkostninger for et standardhus (130 m²/18,1 MWh) inkl. investering og vedligehold

Kilde: Teknologikatalog januar 2021, FSTS Prisstatistik, Energistyrelsens Pris- og Levetidskatalog for danske fjernvarmevirksomheder samt egne beregninger. For en luft/vand varmepumpe anvendes estimerede investeringsomkostninger udarbejdet af EA Energianalyse i 2022.

BILAG A: Baggrund og metode

Dansk Fjernvarme udarbejder én gang årligt en opgørelse over fjernvarmepriserne blandt fjernvarmeselskaberne. Normalt opgøres priserne baseret på de gældende priser pr. 1. august, som de er anmeldt til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet offentliggør først varmeprisstatistikken 4-6 måneder efter indberetning. Før energikrisen, hvor vi havde forholdsvis stabile energi- og fjernvarmepriser, har dette ikke udgjort et oplysningsmæssigt problem. I lyset af de seneste års udvikling på energimarkederne, ændres praksis i år, for at kunne komme med et mere opdateret billede af fjernvarmeprisen.

Vi har derfor i år valgt at supplere priserne pr. 1. august 2022 med priserne pr. 1. januar 2023. Disse priser er ikke valideret lige så grundigt som priserne fra Forsyningstilsynet, men fremstår som oplyst til Dansk Fjernvarme i en spørgeskemaundersøgelse blandt vores medlemmer, suppleret med prisinformationer og kvalitetstjek via selskabernes hjemmesider. Vores prisundersøgelse omfatter således heller ikke alle selskaber, men dækker 327 selskaber, som tilsammen står for ca. 98 % af varmesalget. Vi forventer derfor, at den beregnede vægtede gennemsnitspris kun vil ændre sig i meget begrænset omfang, når de officielle tal offentliggøres fra Forsyningstilsynet.

Opgørelse af fjernvarmeprisen

Fjernvarmepriserne opgøres for et standardhus på 130 m² med et varmeforbrug på 18,1 MWh årligt. Standardhuset er valgt for at kunne sammenligne forskellige opvarmningsformer. Fjernvarmeprisen er typisk sammensat af en variabel varmepris, som opkræves pr. energienhed (MWh, GJ, kcal eller pr. m³ leveret fjernvarmevand), et effektbidrag (opkræves pr. m² i BBR, kW eller lign) og af en fast del (abonnement, målerleje mv.).

Det gælder ifølge den økonomiske regulering af fjernvarmeselskaberne, at tarifferne skal være omkostningsægte, dvs. at den variable del af prisen skal afspejle de variable omkostninger, som selskaberne har til indkøb af energi, smøremidler, afgiftsbetaling osv. Den faste del af prisen skal tilsvarende afspejle de faste omkostninger, selskaberne har i form af husleje, personale, afskrivninger osv. Dette princip er valgt for at sikre, at kunden betaler for netop det, der leveres til den pågældende kunde.

Selv om fjernvarmesektoren er reguleret, er der ikke samme betingelser for alle typer fjernvarmeselskaber. Forskellighederne afspejles bl.a. i anvendelsen af brændsler, i afgiftsforholdene, i elproduktion og elproduktionstilskud, i forbrugertætheden, samt i værkets og nettets alder. Herudover har de historiske afskrivninger på anlæggene og driftsmæssige forhold i øvrigt, herunder eksempelvis organiseringen i det enkelte

selskab, betydning. Forskellighederne medfører, at selskaber, der umiddelbart synes at være ens, kan have forskellige varmepriser.

Definition af standardhus

Forsyningstilsynet har i en årrække anvendt et såkaldt standardhus på 130 m² med et årligt varmeforbrug på 18.1 MWh til sammenligning af priser på tværs af fjernvarmeselskaberne. Dansk Fjernvarme har med udgangspunkt i tilsynets prisstatistik ligeledes anvendt denne definition af standardhuset til prissammenligning.

I Energistyrelsens Teknologikatalog 2021 findes andre definitioner af standardhus og -lejlighed. Hertil kommer, at flere fjernvarmebrugere og selskaber peger på, at standardpriserne ikke længere afspejler virkeligheden. Dansk Fjernvarme er derfor i gang med at undersøge, hvordan standardhus og -lejlighed bør defineres fremadrettet.

Udover at standardbegreberne anvendes som målestok for sammenligning over tid og på tværs af sektoren, bør niveauet også være repræsentativt i forhold til varmebrugernes faktiske årlige betalinger. I den mellemliggende periode anvender Dansk Fjernvarme fortsat definitionen af standardhus i varmeprisstatistikken.

Sammenligning med alternative opvarmningsformer

I konkurrencen med alternative opvarmningsformer tages der udgangspunkt i anlæg, der så vidt muligt er sammenlignelige og realistiske ift. virkningsgrader, levetider, vedligeholdelsesomkostninger, mulighed for at dække boligens totale varmebehov, tilslutning mm.

Ved sammenligningen af alternative opvarmningsformer anvendes konkrete investerings- og vedligeholdelsesomkostninger samt levetid mv. i Energinet og Energistyrelsens teknologikatalog vedr. individuel opvarmning fra januar 2021 samt i Energistyrelsens Pris- og Levetidskatalog for danske fjernvarmevirksomheder. Herudover anvendes EA Energianalyses estimat af investeringsomkostningerne til en luft/vand varmepumpe. I sammenligningen tages der højde for, at varmeprisen pga. forskellige virkningsgrader afviger fra prisen på energien. Ligeledes tages der højde for forskelle i investerings- og vedligeholdelsesomkostninger ved at fordele disse over anlæggenes levetid. I beregningerne anvendes Finansministeriets samfundsøkonomiske diskonteringsrente på 3,5 pct.

Priserne for naturgas og elektricitet er baseret på Forsyningstilsynets naturgasstatistik og elprisstatistik for 2022, samt spotpriserne iflg. Nord Pool og gasprisguiden.dk for januar 2023, da de officielle statistikker for 4. kvartal 2022 endnu ikke er offentliggjort. De øvrige brændselspriser er estimeret på baggrund af tilgængelige kilder på internettet.